

Stichting Monumentenhuis Brabant

Adres: Markt 9 4931 BR Geertruidenberg telefoon: 0162-511833 fax: 17111760 IBAN NL66 RABO 01521.72.861
Website: www.monumentenhuisbrabant.nl e-mail: info@monumentenhuisbrabant.nl

Stichting Monumentenhuis Brabant

Jaarverslag 2017

Stichting Monumentenhuis Brabant is het provinciale steunpunt voor de monumentenzorg en archeologie in Noord-Brabant. De stichting stelt zich ten doel de kwaliteit van de integrale monumentenzorg in de provincie Noord-Brabant te bevorderen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Stichting Monumentenhuis Brabant

- 2.1 Doelstelling
- 2.2 Organisatie
- 2.3 Partner van provincie en rijk
 - 2.3.1 Beleidskader provincie
 - 2.3.2 Dienst van Algemeen Economisch Belang
 - 2.3.3 Bestuurlijke afspraken OCW - IPO
- 2.4 Samenwerking
 - 2.4.1 kennisketen monumentenzorg
 - 2.4.2 Erfgoed Alliantie Brabant
 - 2.4.3 Andere partners
- 2.5 Provinciale opdracht voor Stichting Monumentenhuis Brabant in 2017
 - 2.5.1 Onderzoek samenstelling monumentencommissies
- 2.6 Werkplan 2017
 - 2.6.1 Omgevingsanalyse: monumentenzorg onder druk
 - 2.6.2 Hoofdactiviteiten Stichting Monumentenhuis Brabant
 - 2.6.3 Burgerparticipatie

3. Activiteiten 2017 met ureninzet

- 3.1 *Eerstelijns ondersteuning gemeenten*
 - a) Helpdesk voor gemeenten
 - b) Spreekuur voor gemeenten/consult op locatie
- 3.2 *Platform van afstemming en overleg*
 - c) Planoverleg
- 3.3 *Professionalisering gemeenten*
 - d) Website
 - e) Nieuwsbrieven en digitale specials
 - f) Scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren
- 3.4 *Activering gemeentelijk monumentenbeleid*
 - g) Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg
 - h) Activering gemeente m.b.t. herbestemming
- 3.5 *Onderzoek samenstelling monumentencommissies*

4. Ureninzet 2017

5. Bereik dienstverlening

- 5.1 Tevredenheids- en wensenonderzoek

6. Maatschappelijke effecten activiteiten St. Monumentenhuis Brabant

7. Reserves Monumentenhuis

- 7.1 Egalisatiereserve
- 7.2 Bestemmingsreserve "Onderzoek uitvoeringspraktijk gemeentelijke monumentenzorg"

1. Inleiding

De kerntaak van het Monumentenhuis Brabant is het ondersteunen en adviseren van de Brabantse gemeenten op het gebied van monumentenzorg en archeologie. Regelmatig komt de vraag naar voren: waar staan we nu? Hoe is met de praktijk van de gemeentelijke monumentenzorg gesteld?

Eind 2017 is door bureau BMC in opdracht van het ministerie van OCW een onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop gemeenten hun taak in dezen vervullen. Het onderzoek heeft het karakter van een quick scan. Aan de hand van vraaggesprekken met vertegenwoordigers van diverse belanghebbende organisaties, waaronder de Erfgoedinspectie, RCE, Erfgoedvereniging Heemschut, Vakgroep Restauratie en landelijke monumentenorganisaties, wordt een beeld gevormd van de gemeentelijke monumentenzorgpraktijk. Acht thema's die in het kader van de gemeentelijke monumentenzorg een rol spelen zijn onderzocht: (a) kennis, (b) beleid, (c) vergunningverlening, (d) onderzoek, (e) toezicht, (f) handhaving, (g) borging van archeologische waarden en (h) borging cultuurhistorische waarden beschermde gezichten en (i) kwaliteitszorg. Hoewel het een quick scan is, geeft het toch een belangrijk antwoord. De geïnterviewden zijn namelijk allen gepokt en gemazeld in het monumentenveld en hun ervaringen met hoe gemeenten hun takenpakket uitvoeren zijn veelzeggend.

Het rapport van BMC heeft de titel gekregen "*Stelsel of lappendeken*" en is in januari 2018 verschenen. Hieronder een aantal opmerkelijke bevindingen die in het rapport staan vermeld:

- De monumentenzorg op lokaal niveau kent vele facetten. De ervaring is dat doordat de betrokkenen bij de diverse aspecten elkaar amper spreken, er weinig uitwisseling is en er niet samen aan iets kan worden gewerkt. Diverse geïnterviewden spreken van 'een permanente storing in de communicatie'.
- Het ontbreekt in toenemende mate aan een gemeenschappelijke visie binnen gemeenten op wat er op het gebied van erfgoed passend is. Een bijproduct hiervan is dat ook een visie op bepaalde categorieën van monumenten ontbreekt. Een en ander wordt door alle betrokkenen ervaren als een groot gemis, ook al is het hebben van een visie geen wettelijke taak van gemeenten.
- Er bestaat zorg over wat wordt gezien als een trend, namelijk om de RUD's in toenemende mate in te schakelen voor de vergunningverlening; een effect is dat de samenhang in beleid (nog) verder wordt verstoord.
- De rol van de provincies en de steunpunten wordt alom gewaardeerd. Gewenst wordt dat hun rol groter zou zijn.
- Er is in toenemende mate behoefte aan het organiseren van persoonlijk contact tussen initiatiefnemers (vergunning aanvragers) en beoordelende actoren om 'aan de voorkant' met elkaar te bespreken wat er gezien de monumentale waarden bij een bouwkundige ingreep mogelijk en wenselijk is.
- Het gemeentelijk toezicht (een wettelijke taak) is 'een drama'. Het krijgt geen prioriteit, gebeurt ondeskundig en vaak pas nadat een restauratie of opgraving is afgerond. De betrokkenheid van de RUD's heeft de situatie verslechterd. Vastgesteld wordt dat er in Nederland nog amper toezichthouders op het werk rondlopen.

De geïnterviewden maken zich vooral zorgen over een dalend niveau van kennis en deskundigheid bij gemeenten, een gebrek aan capaciteit (fte) en een versnippering van aandacht. Bijna alle geïnterviewden melden daarbij dat zij de indruk hebben dat de situatie bij gemeenten de afgelopen jaren is verslechterd.

Weliswaar is het Monumentenhuis Brabant blij met de constatering: “De rol van de provincies en de steunpunten wordt alom gewaardeerd. Gewenst wordt dat hun rol groter zou zijn”, maar tegelijkertijd zijn de bevindingen meer dan bedroevend. De mooie woorden dat monumenten staan voor gemeentelijke identiteit en ruimtelijke kwaliteit, dat erfgoed verbindt en economische potentie heeft etc. etc. ... in de praktijk laten gemeenten zien hun taak toch niet erg serieus op te pakken. In ieder geval kan gezegd worden: er kan zo veel meer!!

Monumentenhuis Brabant blijft niet bij de pakken neerzitten. Wij zijn er van overtuigd dat ons werk er echt toe doet. In 2017 hebben we tal van activiteiten ontwikkeld... en er zijn resultaten geboekt. In dit jaarverslag komen die aan de orde.

We gaan onverdroten verder met ons werk... maar merken in het verlengde van het rapport “Stelsel of lappendeken” wel op dat een grotere rol van het Monumentenhuis Brabant uit oogpunt van monumentenzorg i.c. het algemeen belang gewenst is.

Harrie Maas,
directeur Stichting Monumentenhuis Brabant

2. Stichting Monumentenhuis Brabant

Stichting Monumentenhuis Brabant, opgericht op initiatief van de toenmalige Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de provincie Noord-Brabant, is al sinds 1999 het provinciale steunpunt voor monumentenzorg en archeologie. Dit steunpunt maakt onderdeel uit van een landelijke netwerk van steunpunten dat is opgericht door het rijk en de provincies. Doel van dit netwerk is om de gemeenten te ondersteunen en te professionaliseren teneinde de kwaliteit van de monumentenzorg te verbeteren.

2.1 Doelstelling van Stichting Monumentenhuis Brabant

Stichting Monumentenhuis Brabant kent de volgende doelstelling:

- 1) *het ondersteunen van de Noord-Brabantse gemeenten bij de decentrale uitvoering van de gebouwde en archeologische monumentenzorg;*
- 2) *het bieden van een platform, waarop de verschillende bij de monumentenzorg in brede zin betrokken partijen in Noord-Brabant informatie uitwisselen, de krachten bundelen en samenwerken.*

2.2 Organisatie

Stichting Monumentenhuis Brabant heeft geen eigen personeel in dienst. Voor de uitvoering van haar taken worden werknemers ingehuurd van Stichting Behoud Monumenten Brabant tegen een all-in uurtarief van € 72,-. Er bestaat geen BTW-verplichting.

Het bestuur van Stichting Monumentenhuis Brabant bestond in 2017 uit:

- voorzitter : de heer W.J.A. Raaphorst
- secretaris : mevrouw drs. P.C. Jorritsma
- penningmeester : de heer J.L.W. van Dijk
- Bestuursleden : de heer G.A.A.J. Janssen, vicevoorzitter
de heer drs. R. Augusteijn

2.3 Partner van provincie en rijk

In 2013 en 2014 heeft de provincie onderzocht of de provinciale steunfuncties, waaronder het Monumentenhuis, op de beleidsterreinen Cultuur en Samenleving een nuttig en noodzakelijk instrument zijn. De conclusie van Gedeputeerde Staten is dat het Monumentenhuis een volwaardige partner is voor de ontwikkeling en uitvoering van modern provinciaal beleid.

Het Monumentenhuis maakt deel uit van het landelijke steunpuntennetwerk. Om de ca. zes weken vindt er landelijk overleg plaats. Hier wordt in algemene zin gesproken over knelpunten binnen de monumentenzorg en archeologie, worden nieuwe (subsidie) regelingen toegelicht, wordt uitleg gegeven over landelijke beleidsprogramma's en actiepunten, maar ook vindt er kennisuitwisseling plaats over provinciale projecten en activiteiten zodat de andere steunpunten daar hun voordeel mee kunnen doen. Tweemaal per jaar heeft het steunpuntennetwerk overleg met de directie van de RCE. Ook met het Nationaal Restauratiefonds vindt jaarlijks beraad plaats.

De historische band met Rijk en provincie heeft zich door de jaren heen bestendig in een partnerschap bij het realiseren van gemeenschappelijke doelstellingen. Dit komt op verschillende manieren tot uitdrukking, waaronder:

- het Planoverleg. In dit overlegorgaan van Provincie, RCE en het Monumentenhuis worden wijzigings- en ontwikkelingsplannen van rijksmonumentale objecten en structuren behandeld. Ook worden er beleidsmatige zaken en knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg aan de orde gesteld. Bij signalering van problemen wordt tevens besproken wat de vervolgactie is (bijvoorbeeld bezoek ter plaatse), waarna in een volgende vergadering een terugkoppeling plaats wordt gegeven.
- Het Monumentenhuis treedt op als voorzitter en secretaris van dit overleg.
- Bij cursusbijeenkomsten van het Monumentenhuis vindt afstemming en samenwerking plaats met Provincie en RCE.
- In (digitale) nieuwsbrieven van het Monumentenhuis wordt mededeling gedaan van provinciale subsidieregelingen op het gebied van erfgoed, wordt bericht over nieuwe wettelijke regelingen, wordt ingegaan op landelijke en provinciale projecten enz.

2.3.1 *Beleidskader provincie*

In mei 2015 is het bestuursakkoord “Brabant in Beweging 2015-2019” gepresenteerd. Het bestuursakkoord roept op tot een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven in Brabant mét Brabanders. Op basis van dit bestuursakkoord is in november 2015 het beleidskader Erfgoed 2016–2020 “De Verbeeldingskracht van Brabant” vastgesteld.

In dit beleidskader worden vier verhaallijnen uitgewerkt, die elke een aansprekend en inspirerend verhaal uit de Brabantse geschiedenis vertellen. Die verhaallijnen zijn:

- Bevochten Brabant
- Religieus Brabant
- Innovatief Brabant
- Bestuurlijk Brabant.

Deze verhaallijnen en daarbinnen de te maken keuzes zijn richtinggevend voor de inzet van het provinciale beleidsinstrumentarium.

Daarnaast heeft de provincie in het beleidskader Erfgoed 2016-2020 het belang bevestigd van een goede en efficiënt werkende basisinfrastructuur. Daaronder wordt verstaan we het geheel van organisaties waarmee de provincie een langjarige subsidierelatie (Erfgoed Brabant, Monumentenwacht Noord-Brabant en Monumentenhuis Brabant) heeft om uitwerking te geven aan behoud, beheer, kennisontwikkeling, ondersteuning, advies, en ontsluiting van erfgoed. De basisinfrastructuur is een belangrijke basis voor draagvlak en verbinding met de samenleving, en zorgt voor bedrijvigheid rondom erfgoed. De provincie wil in deze bestuursperiode zich meer inzetten om de basisinfrastructuur van erfgoed te optimaliseren.

In het onderzoek *Nut en Noodzaak steunfuncties* wordt geconcludeerd dat het Monumentenhuis Brabant als steunfuncties een volwaardige partner is voor de ontwikkeling en uitvoering van modern provinciaal beleid. Verder merkt de provincie op dat veel waarde wordt gehecht aan het zoeken naar mogelijkheden voor meer onderlinge samenwerking en voor herkenbare allianties met andere provinciale partners.

2.3.2 *DAEB*

Bij besluit van 9 december 2014 is door de provincie besloten om de publieke activiteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant, vanwege de bijdrage die geleverd wordt aan de uitvoering

van het provinciaal beleid, tot en met 31 december 2019 aan te wijzen als “Dienst van Algemeen Economisch Belang” (DAEB).

2.3.3 Bestuurlijke afspraken OCW en IPO

Tussen de minister van OCW en het Interprovinciaal Overleg (IPO, optredend namens de twaalf provincies) zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de basistaken van de steunpunten. Overeengekomen is dat:

- *Ieder provinciebestuur zorg draagt voor de bekostiging van een provinciale steunfunctie monumentenzorg en archeologie;*
- *De provinciale steunfunctie een instrument is van het erfgoedbeleid en de volgende basistaken heeft:*
 - *een aanspreekpunt bieden voor ondersteuning van gemeenten;*
 - *een platform bieden voor afstemming van partijen in de regio;*
 - *deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving monumentenzorg en archeologie en uitvoeringspraktijk.*

In de voornoemde bestuurlijke afspraken tussen OCW en IPO is verder geregeld dat uit de OCW-begroting jaarlijks een bedrag wordt overgeheveld naar het provinciefonds als bijdrage in de bekostiging van de provinciale steunfunctie. Elke provincie kan vervolgens zelf accenten leggen en aanvullende afspraken met het steunpunt over specifieke werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van provinciale doelen.

2.4 Samenwerking

Een integrale werkwijze wordt ook binnen de monumentenzorg meer en meer gemeengoed. Dat vraagt om samenwerking, nu meer dan ooit! Monumentenhuis Brabant is zich daarvan bewust en wil hier pro-actief mee omgaan.

2.4.1 Kennisketen monumentenzorg

Stichting Monumentenhuis Brabant vormt met Stichting Behoud Monumenten Brabant, Monumentenhuis Brabant B.V. en Stichting Advisering Monumenten & Ruimtelijke Kwaliteit Brabant een kennisketen op het gebied van de monumentenzorg en archeologie in onze provincie. Daarnaast zijn ook Brabantbeeld (actief op het gebied van het religieus erfgoed) en Stichting de Brabantse Boerderij in hetzelfde pand gehuisvest. Vanzelfsprekend worden met deze organisaties nauwe contacten onderhouden.

Stichting Brabants Industrieel Erfgoed, die ook in het Monumentenhuis haar onderkomen had, heeft zich in de loop van 2015 opgeheven. De activiteiten zijn deels door het Monumentenhuis Brabant overgenomen. Daartoe is de werkgroep Brabants Industrieel Erfgoed geformeerd.

Binnen de gebouwde monumentenzorg is Monumentenwacht Noord-Brabant een andere belangrijke speler binnen de kennisketen. Het Monumentenhuis Brabant heeft het afgelopen jaren meerdere malen zich ingespannen om de samenwerking te intensiveren. Ook de nieuwe directeur van Monumentenwacht Noord-Brabant staat hier open voor. Dit heeft geleid tot versteviging van de banden en samenwerking rond thema's als vakmanschap en duurzaamheid.

2.4.2 Erfgoed Alliantie Brabant

In 2017 heeft Monumentenhuis Brabant het initiatief genomen om te komen tot een nauwere samenwerking met Erfgoed Brabant en Monumentenwacht Noord-Brabant, met als concreet idee: vanuit een integrale benadering gezamenlijke activiteiten ontwikkelen ten behoeve van

het Brabantse erfgoed en de Brabantse samenleving. Dit onder de naam Erfgoed Alliantie Brabant. Het kan hierbij gaan om herbestemming, monumentenzorg en leefbaarheid, monumenten en duurzaamheid, bevordering restauratievakmanschap, erfgoedtoerisme etc. We willen proactief inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen (bijv. rond VAB's) en veranderende wetgeving (Omgevingswet). We willen erfgoed verbinden met ruimtelijke kwaliteit, economie, sociale cohesie en andere maatschappelijke aandachtsvelden door middel van concrete initiatieven en activiteiten.

Een van de activiteiten die we in 2017 samen al hebben opgepakt is het project "Van Gogh Brabant". Andere samenwerkingsverbanden zijn ontstaan rond vakmanschapsbevordering (Monumentenhuis – Stichting Behoud Monumenten Brabant – Monumentenwacht – Brabants Landschap – Stichting de Brabantse Boerderij) en monumenten en duurzaamheid (Monumentenhuis – Monumentenwacht). Het kan dus zijn dat niet alle partners binnen de Erfgoed Alliantie bij alle projectuitwerkingen worden betrokken. Afhankelijk van het onderwerp worden samenwerkingsverbanden gesmeed, die geënt is op de eigen taak en expertise. Een dergelijke zakelijke en pragmatische aanpak geeft de meeste kans op succes.

Het Monumentenhuis werd verder actief mee aan WWW.Erfgoedbrabant.nl: een digitaal erfgoedplatform voor en van de Brabanders. Met Erfgoed Brabant is overeengekomen dat het Monumentenhuis per gemeente een overzicht aanlevert van de gemeentelijke monumenten. Dit zal in de loop van 2018 fasegewijs worden opgepakt. Vervolgens kan dat bestand worden uitgebreid met verhalen over bewoners, foto's en ander documentatiemateriaal. Deze website zal ook worden benut ten behoeve van een bredere communicatie van erfgoedactiviteiten, bijvoorbeeld m.b.t. de door het Monumentenhuis Brabant te organiseren cursussen.

2.4.3 *Andere partners*

Brabant is rijk aan allerlei monumenten- en erfgoedorganisaties. Hiermee wordt eveneens veelvuldig samengewerkt en zijn er goede contacten. Ter illustratie: Brabants Heem verspreidt de nieuwsbrief van het Monumentenhuis onder de ca. 130 bij haar aangesloten heemkundeverenigingen.

Naar Regiobureau West-Brabant (RWB) en de Omgevingsdienst Brabant Noord toe hebben we het initiatief genomen om de mogelijkheden van samenwerking te onderzoeken. Met RWB heeft dat tot concrete afspraken geleid. Dat heeft geresulteerd in een detachering van een van onze medewerkers via RWB bij de gemeente Roosendaal.

Goede contacten worden voorts onderhouden met Zet, Visit in Brabant, Het Noordbrabants Landschap, de Brabantse Populieren Vereniging, Brabants Particulier Grondbezit, Streekhuis Het Groene Woud, de Brabantse Molenstichting, Stichting Historische Stuwten en Sluizen, Bond Heemschut, Task Force Kerkgebouwen, de beide Brabantse bisdommen, PKN, de Archeologische Werkgemeenschap Nederland e.a. Ook op lokaal niveau weten we elkaar te vinden. Voor het Monumentenhuis zijn plaatselijke heemkundevereniging belangrijke (kennis)partners; andersom worden wij ook vaak door hen geraadpleegd m.b.t. juridische zaken, procedurele aspecten, waardestellend onderzoek etc.

De insteek van onze organisatie is om tot meer structurele samenwerking te komen, zowel

tussen de provinciale erfgoedinstellingen, uitvoeringsorganisaties en specifieke monumenten- en cultuurhistorische organisaties. We willen elkaar versterken.

2.5 Provinciale opdracht voor Stichting Monumentenhuis Brabant in 2017

Bij schrijven van 21 juli 2016 heeft de provincie Noord-Brabant het Monumentenhuis Brabant uitgenodigd een werkplan voor 2017 in te dienen met de volgende inhoudelijke opdracht:

1. het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten;
2. het bieden van een platform ter bevordering van de afstemming tussen de betrokken overheden en andere partijen;
3. het bevorderen van kennis en deskundigheid bij gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving ten aanzien van archeologie, cultuurlandschap en monumenten en de inhoudelijke praktijk daarvan;
4. het activeren van gemeenten met betrekking tot gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming;
5. het inventariseren van deskundigheid voor de advisering van de gebouwde monumentenzorg bij gemeenten.

Op basis van de hierboven genoemde inhoudelijke opdracht is het werkplan voor 2017 opgesteld. Dit is vooraf ambtelijk besproken..

Bij schrijven van 13 december 2016 hebben wij vervolgens de subsidiebeschikking van de provincie ad € 179.163,- ontvangen conform het ingediende werkplan. Het betreft hier een zogenoemde begrotingssubsidie.

2.5.1 Onderzoek samenstelling monumentencommissies

Onderdeel 5 van de provinciale opdracht aan het Monumentenhuis is feitelijk een aanvullende opdracht ten opzichte van de bestuurlijke afspraken tussen IPO en OCW inzake de provinciale steunpunten.

Naar aanleiding van signalen over de kwaliteit van monumentencommissies is in 2016 een eerste inventariserend onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van het onderzoek hebben aanleiding gegeven om in 2017 de deskundigheid van de monumentencommissies opnieuw onder de loep te nemen.

2.6 Werkplan 2017

Het werkplan is gebaseerd op de afspraken tussen IPO en OCW, de uitkomsten van het tevredenheids- en wensenonderzoek onder gemeenten, de omgevingsanalyse en de opgave van de provincie om in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht een nader beeld te vormen van het functioneren van de gemeentelijke monumentencommissies.

Op basis hiervan zijn de activiteiten in het werkplan benoemd. Alle 64 Brabantse gemeenten behoren tot de doelgroep van het Monumentenhuis Brabant.

De dienstverlening van het Monumentenhuis is uniek. Er zijn geen vergelijkbare organisaties met een soortgelijk takenpakket.

2.6.1 Omgevingsanalyse

Er zijn de laatste jaren tal van rapporten verschenen die de noodzaak van een ondersteuningsstructuur voor gemeenten op het gebied van de monumentenzorg en archeologie aantonen. Dat komt onder meer naar voren in het in 2013 verschenen rapport van de Erfgoedinspectie “*Erfgoed in goede handen? Focus op de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie*”.

Het in 2014-2015 uitgevoerde tevredenheids- en wensenonderzoek betr. de dienstverlening van het Monumentenhuis heeft eveneens belangrijke informatie aangedragen voor de omgevingsanalyse. Gemeenten hebben aangegeven behoefte te hebben aan ondersteuning op het gebied van herbestemming en gebiedsgerichte monumentenzorg. Beide thema's zijn nog steeds zeer actueel en zijn belangrijke onderdelen van het landelijke en provinciale erfgoedbeleid. Daarnaast hebben onze ervaringen uit het veld, het Planoverleg en het Beleidsoverleg met RCE en de provincie Noord-Brabant input geleverd voor de omgevingsanalyse.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de noodzaak voor en het belang van een ondersteuningsstructuur voor de gemeentelijke monumentenzorg de laatste jaren nog meer is toegenomen! Dat houdt verband met de al maar verdergaande decentralisering van taken en werkzaamheden naar de gemeentelijke overheid toe, de versnippering c.q. het verknippen van de gemeentelijke monumentenzorgtaak waardoor er eilanden zijn ontstaan die onvoldoende met elkaar in verbinding staan én de grote bezuinigingsoperaties van de laatste jaren.

2.6.2. Hoofdactiviteiten Stichting Monumentenhuis Brabant

Vanuit de hierboven beschreven taakstelling van het Monumentenhuis, de genoemde behoeften van gemeenten, de gesignaleerde knelpunten en de omgevingsanalyse is het werkplan 2017 opgesteld. Daarin staan de volgende hoofdactiviteiten beschreven:

1. het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten;
2. het bieden van een platform ter bevordering van de afstemming tussen de betrokken overheden en andere partijen;
3. het bevorderen van kennis en deskundigheid bij gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten en de inhoudelijke praktijk daarvan;
4. het activeren van gemeenten met betrekking tot gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming;
5. het inventariseren van de aanwezige deskundigheid bij monumentencommissies voor de advisering m.b.t. de gebouwde monumentenzorg.

Verder heeft het Monumentenhuis Brabant aangegeven te willen zoeken naar mogelijkheden voor meer onderlinge samenwerking en voor herkenbare allianties met andere provinciale partners.

2.6.3 Burgerparticipatie

Een ander aspect waar door het Monumentenhuis Brabant veel belang aan wordt gehecht is de betrokkenheid van burgers. Het biedt kansen om draagvlak te creëren voor de instandhouding van monumenten én het versterkt erfgoed. In dat verband is het belangrijk om burgers in een zo'n vroeg mogelijk stadium te betrekken, zowel bij het ontwikkelen van erfgoedbeleid als bij wijzigingsplannen voor monumenten. "Van onder op" worden ook de beste resultaten bereikt. Dat blijkt bijvoorbeeld bij de herbestemming van religieus erfgoed.

Die aanpak wordt door het Monumentenhuis toegepast bij bijvoorbeeld het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoek voor de herbestemming van kerkgebouwen, het actualiseren van een gemeentelijke monumentenlijst, het opstellen van gemeentelijke erfgoedplannen e.d.

3. Activiteiten 2017 met ureninzet

De provinciale opdracht aan het Monumentenhuis Brabant heeft het afgelopen jaar als volgt een uitwerking gekregen.

3.1 Eerstelijns ondersteuning gemeenten

Om gemeenten op een directe wijze te helpen en te ondersteunen naar aanleiding van vragen en problemen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak biedt Stichting Monumentenhuis Brabant een eerstelijns ondersteuning aan, bestaande uit:

- a) een gratis helpdesk voor gemeenten;
- b) een gratis spreekuur/consult op locatie.

Deze ondersteuning was in 2017 beschikbaar voor alle 64 Brabantse gemeenten.

Resultaat/door:

Het leveren van eerstelijns ondersteuning aan de Brabantse gemeenten. Concreet is hulp geboden naar aanleiding van vragen en problemen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

3.1 - a: Helpdesk voor gemeenten

De vragen hadden betrekking op het gehele terrein van de monumentenzorg en de archeologie, waaronder: wet- en regelgeving, de erfgoedverordening, procedure bij vergunningaanvraag (reguliere of uitgebreide procedure), de taak en bevoegdheden van de monumentencommissie, subsidiemogelijkheden, herbestemming, uitgangspunten bij restauratiewerkzaamheden, het splitsen van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen in meerdere wooneenheden, VAB's, het beschermingsniveau binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, cultuurhistorie in bestemmingsplannen, bouwhistorisch onderzoek, redengevende omschrijvingen, het actualiseren van de cultuurhistorische waardenkaart, het ontwikkelen van erfgoedbeleid, omgevingsvisie, wanneer zijn werkzaamheden vergunningsvrij, het verduurzamen monumenten, glas- en dakisolatie, archeologische begeleiding, monumentaal groen en cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen, etc. etc.

De vragen zijn ontvangen per telefoon, per e-mail of per post. Veelal kon direct antwoord worden gegeven. Was dit niet het geval, dan is via de back office hierin voorzien. Vanuit het secretariaat van het Monumentenhuis is er op toegezien dat de vragenstellers tijdig zijn teruggebeld. In geval de inhoudelijke afhandeling niet zelf in huis kon plaatsvinden, is doorverwezen naar andere organisaties en instanties (Stichting de Brabantse Boerderij, RCE, NRF, Monumentenwacht, Erfgoed Brabant).

Via deze dienstverlening is een bijdrage geleverd aan de kwaliteitsbevordering van monumentenambtenaren. Daarnaast heeft de helpdesk ook een signaalfunctie voor Stichting Monumentenhuis Brabant. Knelpunten in de dagelijkse praktijk van de gemeentelijke monumentenzorg zijn via de helpdesk gesignaleerd en in beeld gebracht bij de verschillende partners (Rijk, Provincie, specifieke monumentenorganisaties).

Een aantal keren heeft dit geleid tot vervolgvragen, zoals bespreking ervan tijdens cursussen en scholingsbijeenkomsten of nadere berichtgeving erover in een nieuwsbrief.

In 2017 bedroeg het aantal vragen voor de helpdesk om en nabij de 560. Een kleine stijging ten opzichte van het jaar daarvoor. Het grote aantal vragen in 2017 moet ook gezien worden tegen het licht van de verbeterde financiële positie bij heel veel gemeenten waardoor er weer

ruimte is voor nieuw beleid, als ook speelt mee dat 2017 het jaar is vóór de gemeenteraadsverkiezingen. Een aantal bestuurders wil nog snel laten zien dat op het gebied van erfgoed het nodige is gedaan of in gang gezet.

In 2016 hebben 52 van de 64 gemeenten gebruik gemaakt van de helpdesk. Dit is een bereik van 81%. Hoe dit zich verhoudt met het voorgaande jaar, is te lezen in hoofdstuk 5.

De ureninzet voor deze dienstverlening bedroeg in 2017: 466 uur.

3.1 - b: Spreekuur voor gemeenten/consult op locatie

Zo veel mogelijk is hier op praktische wijze uitvoering aan gegeven, bijvoorbeeld door een combinatie te maken met het Planoverleg of andere overlegmomenten. Het overleg vond plaats in het Monumentenhuis, dan wel op locatie in het gemeentehuis of bij het monument. De besprekonderwerpen waren zeer uiteenlopend en komen goeddeels overeen met hetgeen in 3.1-a is genoemd.

In geval er een nieuwe monumentenambtenaar is (hetgeen zich regelmatig voordoet), is het Monumentenhuis veelal de aanvrager voor het persoonlijk onderhoud. Behalve kennismaking, is het goed dat de nieuwe ambtenaar weet waar hij/zij terecht kan.

Het afgelopen jaar is deze dienstverlening aan 39 gemeenten verstrekt, oftewel een bereik van 61%.

De ureninzet 2017 was 205 uur

Effect / doel van deze eerstelijnsondersteuning:

- Er is een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijke monumentenzorg.
- Het maatschappelijk effect van deze eerstelijns ondersteuning is dat Brabants erfgoed beter is behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet eerstelijnsondersteuning:

- Helpdesk: € 33.552,- (466 uur x € 72,-)
- Spreekuur/consult op locatie: € 14.760,- (205 x € 72,-).

3.2 Platform van afstemming en overleg

Teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de monumentenzorg te bevorderen en afstemming tussen de verschillende adviesinstanties te bewerkstelligen wordt een platform geboden waar relevante partijen elkaar kunnen ontmoeten en tot afstemming kunnen komen. Als uitwerking daarvan wordt het zogenoemde Planoverleg georganiseerd, waar wordt geadviseerd over wijzigingsplannen betreffende rijksmonumenten. Het Planoverleg is een gratis dienstverlening ten behoeve van gemeenten. De vaste deelnemers aan het Planoverleg zijn de RCE, de provincie en het Monumentenhuis Brabant.

3.2 - c: Planoverleg

Het Planoverleg is in 2017 14x gehouden, afwisselend in het Monumentenhuis te Geertruidenberg en het provinciehuis in 's-Hertogenbosch. Behalve de vaste deelnemers, zijn

regelmatig ook gemeenten, architecten, monumenteigenaren en leden van de gemeentelijke monumentencommissie aangeschoven.

Het Planoverleg richt zich hoofdzakelijk op ingrijpende restauratieplannen, waarbij de insteek is om deze plannen zoveel mogelijk in het voortraject te bespreken. Het blijkt dat gemeenten en monumenteigenaren hier het meeste behoefte aan hebben.

Het Planoverleg heeft tevens een signaleringsfunctie. Ontwikkelingen en eventuele knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg worden door RCE, provincie en het Monumentenhuis onder de aandacht gebracht en besproken. Dit leidt soms tot vervolgacties, zoals een bezoek aan een gemeente om aandacht te vragen voor een bepaalde zaak. Als zodanig fungeert het Planoverleg ook steeds meer als een beleidsoverleg. Een vaak terugkomend bespreekpunt in 2017 was het functioneren en de kwaliteit van de gemeentelijke monumentencommissies.

In 2017 bedroeg het aantal bespreekpunten tijdens het Planoverleg 61, betrekking hebbend op 28 gemeenten. Dit is een bereik van 44%.

De afname van het aantal plannen dat besproken is (in 2016: 68) heeft geleid tot lagere ureninzet ten opzichte van 2016 (468 uur).

Effect / doel:

- De kwaliteit en effectiviteit van de monumentenzorg is verbeterd door een platform te bieden waar relevante partijen elkaar kunnen ontmoeten en tot afstemming kunnen komen. Hierdoor wordt de kwaliteit en de haalbaarheid van restauratie- en herbestemmingsplannen vergroot.
- Doordat relevante partijen elkaar ontmoeten en tot afstemming komen wordt eerder inzicht gekregen in algemene ontwikkelingen en knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg.
- Door deze afstemming wordt het Brabants erfgoed beter behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet:

- Planoverleg: 405,5 uur x € 72,- € 29.196,-.

3.3 Professionalisering gemeenten

Pijlers van een goede gemeentelijke monumentenzorg zijn kennis en deskundigheid van de monumentambtenaren. De voortdurende veranderingen binnen wet- en regelgeving (Erfgoedwet, Omgevingswet), subsidieregelingen, specifieke aandachtsvelden (o.a. militair erfgoed, religieus erfgoed VAB's) vragen om een adequate en effectieve wijze van deskundigheidsbevordering en kennisontwikkeling van ambtenaren. Teneinde de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijk monumentenzorg te verbeteren is er een ondersteuningsstructuur voor kennisontwikkeling, bestaande uit:

- c) een website;
- d) een gratis nieuwsbrief;
- e) scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren.

Resultaat/door:

- het leveren van dienstverlening gericht op deskundigheidsbevordering en kennisontwikkeling, met name ten behoeve van gemeenteambtenaren die werkzaam zijn op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten.

3.3 -d: Website

Het belang van een goede website is onmiskenbaar. Het is algemeen ingeburgerd dat via Google op zoek wordt gegaan naar informatie en antwoorden op vragen. Het actueel houden en verbeteren van de website is dan ook een 'must'.

De website van Stichting Monumentenhuis Brabant telt een groot aantal bezoekers en laat een gestage groei zien. Het gemiddelde aantal bezoekers per maand is licht gestegen naar 3900 per maand (was in 2016: 3854). Het aantal 'hits' daarentegen is afgenomen van 953.135 in 2016 naar 859.003 in 2017.

De ureninzet in 2016 was 199 uur.

3.3- e: Nieuwsbrieven en digitale specials

Behalve via een actuele website, heeft informatievoorziening over monumenten en archeologie via een eigen nieuwsbrief en digitale specials plaatsgevonden. In de nieuwsbrieven is allerlei nuttige informatie verstrekt over ontwikkelingen binnen de monumentenzorg, gewijzigde wet- en regelgeving, lopende projecten en initiatieven e.d. Het bereik van de nieuwsbrief naar gemeenten is 100%.

In 2017 is de nieuwsbrief 4 x verschenen. De nieuwsbrieven zijn gestuurd aan alle portefeuillehouders Monumentenzorg, ambtenaren Monumentenzorg en R.O. Ook betrokkenen in het veld, waaronder de heemkundeverenigingen in onze provincie, hebben de nieuwsbrief ontvangen. De oplage is 475 exemplaren.

Vanwege de actualiteit is het soms nodig om snel informatie naar monumentenambtenaren te sturen. Daarnaast zijn er onderwerpen die om uitvoerige info/uitleg vragen. Daarom wordt gebruikgemaakt van digitale 'specials'. In 2017 zijn er zeven digitale specials verstuurd.

De urenbesteding in 2017 voor de nieuwsbrieven en digitale specials was 202,5 uur.

3.3 - f: Cursussen en inspiratiebijeenkomsten voor gemeenteambtenaren en bestuurders

In 2017 heeft Stichting Monumentenhuis Brabant cursussen en inspiratiebijeenkomsten (mede) georganiseerd.

- 28 maart 2017 te 's-Hertogenbosch: Informatie- en scholingsbijeenkomst voor nieuwe monumentenambtenaren. Aantal aanwezigen: 12.
- 28 september 2017 te Geertuidenberg: cursusbijeenkomst over de Omgevingswet. Aantal aanwezigen: 19.
- 12 oktober 2017 te Haaren: inspiratiebijeenkomst "Cultuurhistorische waardebeoordeling van VAB's". Aanwezig: bestuurders van de gemeenten binnen Het Groene Woud.
- 2 november 2017 in Eindhoven: cursus "Actualiteiten en Ontwikkelingen in de monumentenzorg" (in samenwerking met het Nationaal Restauratiefonds en RCE). Door het Monumentenhuis werd een inhoudelijke bijdrage geleverd rond het thema "Kansen voor duurzame monumentenzorg". Aantal deelnemers: 38.

De in 2017 gepleegde ureninzet voor scholingsbijeenkomsten en cursussen was 210 uur.

Effect / doel activiteiten t.b.v. professionalisering gemeenten:

- Het kennisniveau van ambtenaren monumentenzorg en R.O. is verbeterd door gerichte infoverstrekking.

- Er is een bijdrage geleverd aan de professionalisering van gemeenten op het gebied van de monumentenzorg en archeologie.
- De kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg is verbeterd.
- Het Brabants erfgoed is beter behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet professionalisering gemeenten:

- Website: 199 uur x € 72,- = € 14.328,-
- 4 nieuwsbrieven en 7 digitale specials: 202,5 uur x € 72,- = € 14.580,-
- 5 cursussen / inspiratiebijeenkomsten: 210 uur x € 72,- = € 15.120,-

3.4 Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming

Pijlers van het nieuwe monumentenbeleid, zowel van Rijk als provincie, zijn gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming. In het verlengde daarvan heeft het Monumentenhuis Brabant gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming tot speerpunten van haar activiteitenplan benoemd. Op een proactieve wijze en vanuit een brede benadering is hier invulling aan gegeven.

3.4 - g: Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg

Het doel is het leveren van een bijdrage aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond cultuurhistorische waarden en het geven van een impuls aan de inbedding van culturele planologie binnen de gemeentelijke planontwikkeling. Daartoe zijn het afgelopen jaar alle 64 Brabantse gemeenten geïnformeerd over de Erfgoedwet en de Omgevingswet.

Tijdens het persoonlijk onderhoud dat er met 39 gemeenten is geweest, is ingegaan op het belang van het actualiseren van de cultuurhistorische waardenkaart, ook in relatie tot het opstellen van een omgevingsvisie. Verder is aandacht gevraagd voor een actief beleid rond VAB's in relatie tot het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, en is het belang van het ontwikkelen van een gemeentelijke kerkenvisie ter sprake gebracht.

Er is – vanuit een gebiedsbenadering – een actieve bijdrage geleverd aan het project “Van Gogh in Brabant”. Een dergelijke insteek is ook gehanteerd rond de Zuiderwaterlinie.

Met de eigenaren en/of beheerders van Bovendonk (gemeente Halderberge), landgoed De Dennenboom (Schijndel), Wouwse Plantage, klooster Sint Agatha (gemeente Cuijk), klooster Megen, de Achelse Kluis en de abdij van Berne is overleg geweest over de doorontwikkeling van hun monumentaal complex.

Het Monumentenhuis heeft verder geadviseerd over de actualisering van de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Best, Halderberge, Loon op Zand en Steenbergen.

Resultaat / door:

- Het informeren van de Brabantse gemeenten over het nieuwe wetgeving op het gebied van erfgoed (Erfgoedwet en Omgevingswet).
- Informatieverstrekking aan Brabantse gemeenten over aanpassing van de provinciale cultuurhistorische waardenkaart.

- In een persoonlijk gesprek is aan 39 Brabantse gemeenten (61% bereik) nadere uitleg gegeven over diverse aspecten m.b.t. monumentenzorg en erfgoed (o.a. nieuwe wetgeving, subsidieregelingen, opdrachtgeverschap bij cultuurhistorisch onderzoek, herbestemming)
- Advisering en ondersteuning van zeven kloosters / landgoedeigenaren bij het zoeken naar doorontwikkelingsmogelijkheden en nieuwe economische dragers.
- Advisering en ondersteuning bij zeven ontwikkelingsplannen inz. gebiedsgerichte monumentenzorg

Het maatschappelijk effect van de hier beschreven activiteiten is dat het Brabants erfgoed beter behouden blijft. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

3.4 -h: *Activering gemeenten m.b.t. herbestemming van erfgoed*

Het zoeken naar een nieuwe functie voor de vele honderden cultuurhistorisch waardevolle gebouwen die leeg staan/komen is dé uitdaging voor de komende tijd. Enerzijds om cultuurhistorische waarden, identiteit en ruimtelijke kwaliteit te behouden, anderzijds om een bijdrage te leveren aan het vinden van oplossingen voor het probleem van de schaarse ruimte. Door middel van herbestemming en hergebruik van monumentale gebouwen kan hier invulling aan gegeven worden vanuit de visie: behoud door ontwikkeling.

Daartoe zijn alle 64 Brabantse gemeenten geïnformeerd door middel van:

- informatie over de rijksregeling “Subsidieregeling Stimulering Herbestemming Monumenten”.
- Informatie over het Buurtkerkfonds;
- informatie over de provinciale subsidieregeling voor rijksmonumenten.

Verder hebben 39 gemeenten tijdens een persoonlijk gesprek een nader toelichting hierover gekregen.

Behalve gemeenten, hebben we meerdere kerkbesturen en buurtcomités van informatie voorzien. Daarnaast heeft het Monumentenhuis Brabant rond religieus erfgoed een tweetal informatie-/inspiratiebijeenkomsten verzorgd:

- 14 maart 2017 te Eersel: toekomst kerkgebouwen t.b.v. heemkundigen en andere betrokkenen in de Kempenregio. Aantal deelnemers: ca. 40
- 26 november 2017 te Ravenstein: aandachtspunten rond de herbestemming en doorontwikkeling van religieus erfgoed. Aantal deelnemers: ca. 10.

Alle gemeenten zijn voorts geïnformeerd over de Energiescan Monumenten en de brochure “Kansen voor duurzame monumentenzorg”.

Voor diverse monumentale objecten is ondersteuning geboden in de vorm van advisering, het aanreiken van stappenplannen, deelname aan overleg e.d. bij de zoektocht naar herbestemmings- en doorontwikkelingsmogelijkheden.

Resultaat / door:

- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de mogelijkheden van duurzaamheidsmaatregelen voor monumentale objecten;
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de mogelijkheden van haalbaarheidsonderzoek t.b.v. herbestemming..
- In een persoonlijk gesprek is aan 39 Brabantse gemeenten (61% bereik) nadere uitleg gegeven over (het belang van) herbestemming, de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheid, aandachtspunten bij herbestemming, duurzaamheidsmaatregelen, subsidiemogelijkheden e.d.

- Bij diverse herbestemmingsprojecten heeft concrete advisering en ondersteuning plaatsgevonden.

Effect / doel:

- Er is een bijdrage geleverd aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond herbestemming van (religieus) erfgoed en het geven van een impuls aan de herbestemming van monumentale en cultuurhistorisch waardevolle objecten en complexen.
- Aan diverse eigenaren van monumentale gebouwen is een impuls en inhoudelijke bijdrage geleverd voor de herbestemming en doorontwikkeling van een leegstaand/leegkomend monumentaal gebouw.
- Het maatschappelijk effect hiervan is dat het Brabants erfgoed beter behouden blijft. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming:

- Ureninzet: 414 uur.
- Kosten: 414 uur x € 72,- = € 29.808,-.

3.5 Onderzoek samenstelling monumentencommissies

De Erfgoedinspectie heeft in haar rapport “*Erfgoed in goede handen ?*” (2013) geconstateerd dat er onvoldoende inhoudelijke kennis bij veel monumentencommissies. Ook in het Planoverleg en het Beleidsoverleg van RCE, Provincie en het Monumentenhuis Brabant wordt regelmatig in zorgelijke termen hierover gesproken.

In 2016 is door het Monumentenhuis een eerste onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de gemeentelijke monumentencommissies in alle 66 Brabantse gemeenten. In 2017 is dat herhaald.

Resultaat / door:

- Het in beeld brengen van de wijze waarop gemeenten invulling hebben gegeven aan de verplichting te beschikken over een adviesorgaan op het gebied van monumentenzorg (Monumentenwet, art. 15), bijvoorbeeld een eigen gemeentelijke monumentencommissie, een regionale monumentencommissie, gecombineerde welstands-/monumentencommissie, aansluiting bij een provinciaal werkende commissie.
- Het per gemeente in beeld brengen van het aantal monumentendeskundigen dat in het desbetreffende adviesorgaan voor de gemeentelijke monumentenzorg zitting heeft.
- Het per gemeente in beeld brengen van de specifieke deskundigheid van de leden die zitting hebben in het orgaan dat de gemeente adviseert op het gebied van de gemeentelijke monumentenzorg (cultuurhistorie, bouw-/architectuurhistorie, restauratie, landschap/stedenbouw etc.)
- De bevindingen van de hierboven genoemde inventarisatie zijn in de vorm van een briefrapport aan de provincie gerapporteerd.

Effect / doel:

- Een beeld vormen van de monumentenadvisering bij Brabantse gemeenten: hoe is georganiseerd en in welke mate zijn zij toegerust om zorg te dragen voor een kwalitatieve monumentenadvisering.
- Het signaleren van eventuele lacunes in de (kwaliteit van de) monumentenadvisering;

- Het verkregen inzicht is gebruikt om gemeenten te stimuleren ervoor zorg te dragen dat de monumentenadviesering op een kwalitatief goede wijze plaatsvindt.
- Werken op maat aan een verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg.

Kosten ureninzet onderzoek samenstelling monumentencommissies:

□ Ureninzet: 73 uur

□ Kosten: 73 uur x € 72,- = € 5.256,-

4. Ureninzet 2017

Taken	Begroot 2017	Werkelijk 2017	Vershil
<i>Eerstelijns ondersteuning</i>			
a) Helpdesk gemeenten	425	466	41
b) Spreekuur / consult gemeenten	225	205	-20
<i>Platform van afstemming en overleg</i>			
c) Planoverleg	425	405,5	-19,5
<i>Professionalisering gemeenten</i>			
d) Website	200	199	-1
- Kosten hosting, opmaak e.d.:			
e) Nieuwsbrieven en digitale specials	200	202,5	2,5
- Kosten opmaak, papier, porto:			
f) Scholingsbijeenkomsten en cursussen	200	210	10
- Kosten huur locatie / verbruik:			
<i>Activering gem. monumentenbeleid</i>			
g) - m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg	400	414	14
h) - m.b.t. herbestemming			
<i>Inventariseren gem. monumentenadvisering</i>			
	75	73	-2
<hr/>			
Totaal	2150	2175	25

Naast de kosten die direct verband houden met de hierboven beschreven ondersteuningsactiviteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant ten behoeve van de Brabantse gemeenten, zijn er indirecte kosten. Bijvoorbeeld de ureninzet voor overleg (o.a. RCE, de provincie en andere monumentenorganisaties) en de kosten voor de accountant. Hieronder het overzicht voor 2017, waarbij een vergelijking wordt gemaakt tussen de begrote en de gerealiseerde ureninzet.

Indirecte kosten:	Uren begroot	werkelijk
Overleg RCE/ Steunpuntennetwerk incl. archeologie	80 uur	72
Overleg provincie	50 uur	48
Beleids-overleg	10 uur	9,5
Overleg monumentenorganisaties	60 uur	51
<i>Uren indirecte kosten (totaal)</i>	<i>200 uur</i>	<i>180,5 uur</i>
Totaal		

5. Bereik dienstverlening Monumentenhuis Brabant

De activiteiten, die voortvloeien uit de taakstelling van Stichting Monumentenhuis Brabant, beogen het ondersteunen en professionaliseren van de Brabantse gemeenten teneinde de kwaliteit en effectiviteit van het monumentenbeleid te verbeteren. De activiteiten van de stichting zijn hier helemaal op gericht.

In onderstaand overzicht zijn de scores voor 2017 opgenomen wat betreft het bereik van de dienstverlening van Stichting Monumentenhuis Brabant, waarbij een vergelijking is gemaakt met 2016. Het bereik is gemeten aan de hand van evaluatieformulieren, digitaal gegevensbeheer en registratie door Stichting Monumentenhuis Brabant.

<i>Diensten</i>	<i>Bereik 2017</i>	<i>Bereik 2016</i>
Helpdesk	81%	77%
Spreekuur / consult op locatie	61 %	55 %
Website	3900 bezoekers per maand Aantal hits: 859.003	3854 bezoekers per maand Aantal hits: 953.135
Nieuwsbrieven en digitale specials	100%	100 %
Scholingsbijeenkomsten en cursussen	44 gemeenten (69%)	48 gemeenten (73%)
Activering gemeenten m.b.t. a) gebiedsgericht werken b) herbestemming	64 gemeenten (100%)	66 gemeenten (100%)
Planoverleg	28 gemeenten (= 44%) 61 plannen	37 gemeenten (= 56 %) 68 plannen

5.1. Tevredenheids- en wensenonderzoek

Met de provincie Noord-Brabant is overeengekomen dat het tevredenheids- en wensenonderzoek om de vier jaar wordt uitgevoerd.

Het klanttevredenheidsonderzoek is in 2014 uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is afgerond in 2015.

Eind 2018 vindt opnieuw een dergelijk onderzoek plaats. Omdat hier de nodige kosten aan zijn verbonden, is een bestemmingsreserve gevormd.

6. Maatschappelijke effecten activiteiten Monumentenhuis

De activiteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant hebben een belangrijk maatschappelijk effect. Er wordt:

- directe en concrete ondersteuning geboden bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak, waardoor gemeenten beter in staat zijn om hun klanten (monumenteeigenaren en andere belanghebbenden) op een goede manier van dienst te zijn;
- directe en concrete inhoud gegeven aan het professionaliseren van en het verhogen van het kennisniveau van gemeenteambtenaren die betrokken zijn bij het Brabantse erfgoed;
- een bijdrage geleverd aan de versterking van de kwaliteit en de effectiviteit van de gemeentelijke monumentenzorg, waardoor het Brabants erfgoed beter wordt behouden en de Brabantse identiteit wordt versterkt;
- inhoud gegeven aan een provinciaal kenniscentrum op het gebied van de monumentenzorg;
- een bijdrage geleverd aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond cultuurhistorische waarden en het geven van een impuls aan de inbedding van culturele planologie binnen de gemeentelijke planontwikkeling;
- een impuls gegeven aan de gebiedsgerichte monumentenzorg binnen de provincie, één van de pijlers van het nieuwe monumentenbestel;
- een impuls gegeven aan de herbestemming van monumentale en cultuurhistorisch waardevolle objecten en complexen binnen de provincie, één van de pijlers van het provinciale beleid;
- een bijdrage geleverd aan een verdere ontwikkeling van het erfgoedtoerisme in Brabant;
- een bijdrage geleverd om monumentenzorg beter te positioneren in het spectrum identiteit - economie – ruimte.

In hoofdstuk 3 zijn het maatschappelijk effect per activiteit nader aangeduid.

7. Reserves Stichting Monumentenhuis Brabant

a) Egalisatiereserve

De stand van de egalisatiereserve was op 31 december 2017 € 8.459,-. Het betreft hier de egalisatiereserve. Dat is minder dan het met de provincie overeengekomen maximum van € 10.000,-

Egalisatiereserve	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Saldo per 31 december	€ 624,-	€ 4.624,-	€ 7.484,-	€ 10.366,-	€ 11.259,-	8.689,-

b) Bestemmingsreserve “Klanttevredenheid”

Stichting Monumentenhuis Brabant voert om de vier jaren onder de Brabantse gemeenten een tevredenheids- en wensenonderzoek uit over haar dienstverlening. Het eerstvolgende onderzoek zal eind 2018 / begin 2019 plaatsvinden. De ureninzet voor dit onderzoek wordt geraamd op 110 uren, hetgeen overeenkomt met een bedrag van ca. € 8.000,-.

Om dit onderzoek te bekostigen is het vormen van bestemmingsreserve noodzakelijk. Deze reserve zal worden gevoed door eventuele overschotten van de egalisatiereserve hier naar over te hevelen.

Bestemmingsreserve	2016	2017	Prognose 2018	Prognose 2019
Saldo per 31 december	€ 1.677,-	€ 1.677,-	€ 5.000,-	Bijstorting 3.000,-